

Oplysninger efter forordningen om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser

Produktinformation om bæredygtighed, oplyser om hvordan dit pensionsprodukt, integrerer bæredygtighed.

Bæredygtighed i investeringer kan fremmes på forskellig vis og i forskelligt omfang. For at fremme bæredygtighed i investeringer kan man enten fravælge eller tilvælge bestemte investeringer. Både fravalg og tilvalg indgår i investeringsstrategien for produktet.

Fravalg fokuserer på at undgå visse investeringer, som har væsentlige skadevirkninger. Det kan fx være tobak, kontroversielle våben eller fossil energi. Lægernes Pension anvender bl.a. eksklusionskriterier og CO₂-målsætninger til at begrænse investeringers negative skadevirkninger.

Tilvalg fokuserer på investeringer kendetegnet ved at de både bidrager til en bæredygtig udvikling og samtidig ikke har væsentlige skadevirkninger. Lægernes Pension har vedtaget en målsætning for grønne investeringer, som betyder at en del af porteføljens investeringer målrettes investeringer i grøn omstilling, klimasikring, og en række andre klima- og miljømål.

Ud af produktets samlede investeringer fremmer 62 pct. af investeringerne miljømæssige og/eller sociale mål enten via fravalg eller tilvalg. Andelen afspejler at produktets underliggende investeringer i henhold til investeringsstrategien er spredt på en lang række forskellige investeringstyper, hvor mulighederne varierer når det gælder mulighederne for at integrere bæredygtighed og opnå adgang til information og data om bæredygtighed. Derfor kan det i dag ikke garanteres at alle produktets investeringer fremmer miljømæssige eller sociale mål.

Eksklusionskriterier

Produkterne investerer ikke i selskaber og lande i brud med følgende eksklusionskriterier:

- Tobak: Selskaber involveret i tobaksproduktion eller med mere end 10 pct. omsætning fra tobaksrelaterede aktiviteter.
- Våben: Selskaber involveret i kontroversielle våbentyper (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben) eller atomvåben.
- Olie og gas: Selskaber involveret i udvinding og produktion af olie og gas.
- Kul: Selskaber med mere end 1 pct. omsætning fra kuludvinding eller med mere end 50 pct. af omsætningen fra kulbaseret energiproduktion.
- Ansvarlig virksomhedsadfærd: Selskaber involveret i overtrædelser af internationale standarder for ansvarlig virksomhedsadfærd fastsat af FN og OECD.
- Skattely: Lande opført på EU's sortliste over skattely-lande.
- EU-sanktioner: Lande omfattet af EU-sanktioner.
- Regeringsførelse: Lande som ikke efterlever internationale normer for god regeringsførelse og forvaltningsskik.

CO₂-målsætninger

Lægernes Pension er medlem af FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance og investorinitiativet Paris Aligned Asset Owners. Medlemskaberne betyder at Lægernes Pension har forpligtet sig til at opnå en CO₂-neutral portefølje senest i 2050 i tråd med Paris-aftalens målsætning om at begrænse den globale opvarmning til maksimalt 1,5 grader.

Lægernes Pension fastsætter CO₂-reduktionsmål for porteføljen i tråd med initiativernes retningslinjer herfor. Det sikrer, at målene er videnskabeligt funderede og afspejler den seneste og bedste viden om hvordan pensionskasser kan reducere CO₂-udledninger i tråd med Paris-aftalens krav.

Lægernes Pension anvender bl.a. klimabenchmarks for investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer til at realisere de fastsatte CO₂-reduktionsmål. Det sikrer at porteføljens udledninger reduceres i tråd med Paris-aftalens målsætning.

Grøn investeringsmålsætning

Lægernes Pension har fastsat en målsætning om, at grønne investeringer skal udgøre 15 pct. af pensionskassens samlede investeringer i 2030. Investeringer under målsætninger følger en definition af miljømæssigt bæredygtige investeringer fastlagt i Politik for bæredygtighed og som beskrevet i produktets bæredygtighedsoplysninger nedenfor.

Produktet har ikke bæredygtige investeringer som mål, men minimumsandelen af miljømæssigt bæredygtige investeringer udgør 3,8 pct. af produktets underliggende investeringer.

Målsætningen betyder at minimumsandelen skal øges over tid. Det skal bl.a. ske via investeringsbeslutninger og ved at opnå adgang til bedre data om de investeringer, hvor der i dag ikke er mulighed for at vurdere om de efterlever kravene til at være en grøn investering.

Klimarisici

Klima er identificeret som en bæredygtighedsrisiko for produktet, fordi klimaforandringer og overgangen til en lavemissionsøkonomi, potentielt kan have en negativ betydning for værdien af produktets underliggende investeringer.

Der findes to typer risici, som under ét betegnes som klimarisici;

1. **Transitionsrisici:** De risici som følger af den grønne omstilling, dvs. den omstilling af samfundet, som kræves for at nedbringe CO₂-udledningerne inden 2050 i tråd med Paris-aftalen.
2. **Fysiske risici:** De risici som følger af klimaforandringer, dvs. følgevirkningerne af den globale opvarmning, som ifølge klimavidenskaben vil være tiltagende frem mod slutningen af dette århundrede afhængigt af udviklingen i de globale CO₂-udledninger.

Vurdering af de finansielle konsekvenser af klimarisici beror på klimamodeller, som beskriver forskellige scenarier for udviklingen i CO₂-udledninger og klimaforandringer. Opgørelsen af klimarisici er derfor behæftet med væsentlig usikkerhed og skal betragtes som et skøn.

Klimarisici opgøres for to scenarier; et 1,5 graders scenario, hvor der lægges til grund at verden når i mål med Paris-aftalens temperaturmålsætning, og et 3 graders scenario, som afspejler FN's seneste vurdering af den fremtidige globale temperaturstigning.

Klimamodellens resultat udtrykker det estimerede investeringsmæssige tab i dag ved indregning af de fremtidige konsekvenser af den grønne omstilling og klimaforandringer.

For investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer estimeres klimarisici at kunne medføre et samlet tab på op til 5,0 pct. af porteføljens værdi. Porteføljens tabsrisiko er væsentligt lavere som følge af klimatiltagene i investeringspolitikken. Det gælder bl.a. eksklusion af fossil energi og brug af et klimabenchmarks, som sikrer CO₂-reduktion i tråd med Paris-aftalen.

Skøn over finansielle konsekvenser for børsnoterede investeringer ved to fremtidige klimascenarier

Temperaturscenarie	Værditab som følge af klimarisici	Risikovurdering
1,5 grader	-5,0 pct.	Moderat risiko
3 grader	-3,9 pct.	Moderat risiko

Model for offentliggørelse af oplysninger om finansielle produkter, der skal gives forud for indgåelse af en aftale, jf. artikel 8, stk. 1, 2 og 2a, i forordning (EU) 2019/2088 og artikel 6, stk. 1, i forordning (EU) 2020/852

Produkt navn:

FleksibelPension - Mellem risiko

Indikator for juridiske enheder:

529900ADCRMS97AZYR34

Ved en **bæredygtig investering** forstås en investering i en økonomisk aktivitet, der bidrager til et miljømæssigt eller socialt mål, forudsat at investeringen ikke i væsentlig grad skader miljømæssige eller sociale mål, og at de investeringsmodtagne virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis.

EU-klassificerings-system et er et klassificeringssystem, der er fastsat i forordning (EU) 2020/852, og som opstiller en liste over **miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter**. Nævnte forordning indeholder ikke en liste over socialt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Bæredygtige investeringer med et miljømål kan være i overensstemmelse med EU-taksonomien eller ej.

Miljømæssige og/eller sociale karakteristika

Har dette finansielle produkt et bæredygtigt investeringsmål?

☒ ☐ ☐ **Ja** ☒ ☐ ☒ **Nej**

☐ Det vil foretage et minimum af bæredygtige investeringer med et miljømål: ____%	☒ Det fremmer miljømæssige/sociale (M/S) karakteristika , og selv om det ikke har en bæredygtig investering som mål, har det en minimumsandel af bæredygtige investeringer på 3,8%
☐ i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet	☒ med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet
☐ i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet	☒ med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet
☐ Det vil foretage et minimum af bæredygtige investeringer med et socialt mål: ____%	☐ med et socialt mål
☐ fremmer M/S-karakteristika, men vil ikke foretage nogen bæredygtige investeringer	

Hvilke miljømæssige og/eller sociale karakteristika fremmes af dette finansielle produkt?

Produktet fremmer miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til følgende bæredygtighedsfaktorer:

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

- Drivhusgasemissioner
- Tobak
- Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse

Investeringer i statsobligationer

- Drivhusgasintensitet
- Sociale rettigheder
- Forvaltningsskik

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

- Drivhusgasemissioner

Investeringer i fast ejendom

- Drivhusgasemissioner

Ved at tage hensyn til ovenstående bæredygtighedsfaktorer er det hensigten at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighed. Der er integreret flere redskaber i produktets investeringsstrategi, med henblik på at sikre, at produktets investeringer tager hensyn til ovennævnte bæredygtighedsfaktorer. Læs mere herom i afsnittet *Investeringsstrategi* nedenfor.

Produktet anvender referencebenchmarks med henblik på at opnå de miljømæssige og sociale karakteristika som produktet fremmer. Læs mere herom i afsnittet *Referencebenchmarks* nedenfor.

● *Hvilke bæredygtighedsindikatorer anvendes til at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette produkt?*

Bæredygtighedsindikatorerne afspejler de bæredygtighedshensyn som er integreret i produktets investeringer. De er udvalgt med henblik på at måle, i hvilken grad produktet opnår at tage hensyn til de konkrete bæredygtighedsfaktorer.

De klimarelaterede bæredygtighedsindikatorer findes, i tabellerne nedenfor, under "drivhusgasemissioner". Indikatorer for drivhusgasemissioner omfatter CO₂-aftryk fra produktets investeringer. CO₂-aftryk opgøres på forskellige udledningstyper (anvendelsesområder eller "scopes") og aktivklasser, da opgørelsesmetoden er tilpasset den underliggende investeringstype, der kan være et selskab, en stat eller en ejendom.

Hertil kommer de indikatorer, som kan have en indvirkning på reduktionen af drivhusgasemissioner, nemlig andelen af selskaber med involvering i fossil energi og andelen af selskaber, som ikke har fastsat CO₂-reduktionsmål i tråd med Paris-aftalens temperaturmålsætning. Indikatorerne er udvalgt blandt de målepunkter, som EU har fastsat, for de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighed. De betragtes derfor som væsentlige for vurdering af produktets klimarelaterede bæredygtighedshensyn.

Resterende indikatorer fordeler sig over flere temaer, men har det tilfælles, at de afspejler de eksklusionskriterier der er fastsat i produktets investeringsstrategi. Eksklusionskriterierne betyder, at selskaber og lande som bryder med kriterierne, er udelukket fra produktet og dets investeringer. Ved eksklusion af lande ekskluderes ligeledes 100 pct. statsejede selskaber fra lande omfattet af eksklusion.

Eksklusionskriterierne fremgår af de grå felter, i tabellen nedenfor, og hensigten med indikatorerne er at måle, hvorvidt produktet efterlever de fastsatte eksklusionskriterier.

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator
Drivhusgasemissioner	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner).
	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO ₂ -emissioner med henblik på tilpasning til Paris-aftalens temperaturmålsætning.

Bæredygtighedsindikatorer måler, hvordan de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt, opnås.

Drivhusgasemissioner	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasselskaber" under energisektoren, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
Tobak	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra distribution eller salg af tobaksprodukter.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af produkter og services nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af navne-rettigheider til brug for tobaksprodukter.
Sociale og personale-mæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.

Investeringer i statsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator
Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.
Sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning.
Forvaltningsskik	Antallet af investeringsmodtagende lande med laveste bæredygtigheds-rating og stater med den næstlaveste rating med risiko for nedjustering.
	Andel af investeringsmodtagende lande i jurisdiktioner på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator
Drivhusgasemissioner	CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).

Investeringer i fast ejendom

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikatorer
Drivhusgasemissioner	CO ₂ -aftryk for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter).

- **Hvad er målene for de bæredygtige investeringer som det finansielle produkt delvis har til hensigt at foretage, og hvordan bidrager de bæredygtige investeringer til sådanne mål?**

Lægernes Pension har fastsat en målsætning om at miljømæssigt bæredygtige investeringer skal udgøre 15 pct. af pensionskassens samlede investeringer i 2030. Investeringer, som bidrager til målsætningen opgøres i henhold til pensionskassens politik for bæredygtige investeringer, som er en del af politik for bæredygtighed.

Definitionen af miljømæssigt bæredygtige investeringer følger en regel- og databaseret tilgang. Investeringerne under målsætningen skal i tråd med EU's disclosureforordning efterleve tre kriterier:

- **Positivt bidrag:** Investeringen skal bidrage til et miljømæssigt mål.
- **Væsentlige skadevirkninger:** Investeringen må ikke væsentligt skade samme mål.
- **God ledelsespraksis:** Investeringen skal følge god ledelsespraksis.

I henhold til kriterierne findes der to kategorier af miljømæssigt bæredygtige investeringer:

- Miljømæssigt bæredygtige investeringer efter EU-taksonomien.
- Miljømæssigt bæredygtige investeringer efter EU's disclosureforordning.

Rammer for positivt bidrag

Miljømæssigt bæredygtige investeringer efter EU-taksonomien

Taksonomien definerer seks klima- og miljømål, som økonomiske aktiviteter skal bidrage væsentligt til for at blive klassificeret som miljømæssigt bæredygtige:

- Modvirkning af klimaændringer: At reducere udledningen af drivhusgasser og begrænse den globale opvarmning.
- Tilpasning til klimaændringer: At tilpasse samfundet og økonomien til de klimaforandringer, der allerede er i gang.
- Bæredygtig anvendelse og beskyttelse af vand- og havressourcer: At beskytte og bevare vandressourcer og økosystemer i havene.
- Omstilling til cirkulær økonomi: At reducere affald og fremme genbrug og genanvendelse.
- Forebyggelse og bekæmpelse af forurening: At reducere forurening af luft, vand og jord.
- Beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer: At beskytte og genoprette naturens mangfoldighed.

Miljømæssigt bæredygtige investeringer efter EU's disclosureforordning

Selskabers positive bidrag opgøres i henhold til selskabers omsætning indenfor seks miljøkategorier i henhold til dataudbyderen MSCI's definitioner:

- Grøn energi
- Energieffektivitet
- Grønne ejendomme
- Forureningsbekæmpelse
- Bæredygtigt vand
- Bæredygtigt landbrug

Grønne obligationer

Grønne obligationer opgøres i henhold til Green Bond Principles, som siden 2014 har udgjort den internationale standard for obligationsfinansiering af grønne projekter.

Unoterede investeringer

For unoterede investeringer medgår miljømæssigt bæredygtige investeringer foretaget i fuldt bæredygtige fonde, dvs. hvor fonden har bæredygtige investeringer som mål. I disse tilfælde opgøres miljømæssigt bæredygtige investeringer i henhold til forvalterens kriterier herfor.

Hvordan skader de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis har til hensigt at foretage, ikke i væsentlig grad nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål?

Miljømæssigt bæredygtige investeringer efter EU-taksonomien

Investeringerne må ikke være til væsentlig skade for nogen af de seks definerede klima- og miljømål. Derudover er der krav til overholdelse af minimumsgarantier for menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder fastsat i internationale retningslinjer.

Miljømæssigt bæredygtige investeringer efter EU's disclosureforordning

Der er fastsat en række eksklusionskriterier for selskaber, hvis aktiviteter eller adfærd grundlæggende vurderes uforenelige med en bæredygtig udvikling. Der er ligeledes fastsat eksklusionskriterier for lande, hvor sociale og økonomiske forhold eller landets regeringsførelse grundlæggende vurderes uforenelige med en bæredygtig udvikling.

Eksklusionskriterierne følger retningslinjerne for fuldt bæredygtige fonde, dvs. hvor fonden har bæredygtige investeringer som mål, suppleret med eksklusionskriterier målrettet brancher og aktiviteter, som traditionelt betragtes som uetiske eller kontroversielle.

For investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer gælder følgende:

- Frasortering af selskaber involveret i våben, tobak, alkohol, voksenunderholdning og gambling
- Frasortering af selskaber i brud med eksklusionskriterierne for Paris Aligned Benchmarks

For statsobligationer:

- Eksklusion af ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner (EU-liste)
- Frasortering af ikke-EU-lande med status af ufrie/delvist ufrie iht. opgørelse fra organisationen Freedom House

For unoterede investeringer:

- Investeringer foretages hovedsageligt via eksterne kapitalforvaltere, som i henhold til SFDR's definition af fuldt bæredygtige fonde sætter kriterier herfor.

Hvordan er der taget hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

For miljømæssigt bæredygtige investeringer efter EU's disclosureforordning er der fastsat tærskler for selskaber og staters vigtigste negative indvirkninger.

- Selskaber er omfattet af 14 bæredygtighedsindikatorer, bl.a. drivhusgasemissioner, biodiversitet, forurening og ligestilling.
- Lande er omfattet af 2 bæredygtighedsindikatorer for henholdsvis drivhusgasintensitet og krænkelse af sociale rettigheder.

Tærsklerne er fastsat med henblik på at frasortere de 5 pct. af investeringsuniverset, som har den dårligste performance og dermed ikke kan klassificeres som bæredygtige investeringer.

På hvilken måde er de bæredygtige investeringer i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder? Nærmere oplysninger:

Det er en forudsætning, at investeringer overholder OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og om menneskerettigheder. Produktets investeringer screenes for involvering i sociale og ledelsesmæssige kontroverser. Virksomheder der er involveret i alvorlige kontroverser ekskluderes.

De vigtigste negative indvirkninger er investeringsbeslutningernes betydeligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i forbindelse med miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål, respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korruption og bekæmpelse af bestikkelse.

Derudover gælder følgende kriterier for bæredygtige investeringer:

- Frasortering af børsnoterede selskaber med en score under eller lig med 2,5 for vurdering af selskabers regnskabsstandarter, bestyrelsessammensætning, forretningsetik, ejerskabsmæssige forhold, aflønning og gennemsigtighed omkring skattebetaling. Der anvendes en skala fra 10 til 0, hvor 0 er dårligst.
- Frasortering af børsnoterede selskaber i brud eller i risiko for brud med Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) grundlæggende konventioner og erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen.
- Frasortering af lande med laveste ("CCC") eller næstlaveste rating ("B") i henhold til MSCI's metode for vurdering af landes regeringsførelse.

EU-klassificeringssystemet fastsætter et princip om ikke at gøre væsentlig skade, hvorved investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ikke i væsentlig grad bør skade målene i EU's klassificeringssystem, og der er specifikke EU-kriterier.

Princippet om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Andre bæredygtige investeringer må heller ikke i væsentlig grad skade miljømæssige eller sociale mål.

Tager dette finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Ja, delvist. Produktet tager hensyn til udvalgte indikatorer for vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. De udvalgte indikatorer er i overensstemmelse med Lægernes Pensions politik for identifikation og prioritering af investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Indikatorerne fremgår i tabellerne ovenfor under bæredygtighedsindikatorer.

Nej

Hvilken investeringsstrategi følger dette finansielle produkt?

Produktets investeringsstrategi er fastlagt med udgangspunkt i de pensioner, medlemmerne er blevet lovet. Det betyder, at investeringerne er tilrettelagt, så de understøtter målet om at kunne udbetale de forventede pensioner. Fokus er at sikre stabile og pålidelige pensioner gennem en langsigtet og velovervejet investeringsstrategi.

Investeringsstrategien har følgende nøgleelementer:

- En høj andel af aktier, ejendomme og indeksobligationer for at opnå attraktivt, langsigtet afkast og inflationsbeskyttelse.
- Et globalt investeringsudgangspunkt for at kunne allokere kapital til regioner med det største vækst- og afkastpotentiale.
- Betydelig risikospredning på tværs af aktivklasser for at opnå en vis stabilitet i afkastudviklingen.

Strategien sigter mod at opnå et højt risikojusteret afkast, der sikrer overensstemmelse med de forventede pensioner.

Investeringsstrategien tilpasses løbende for at sikre et konkurrencedygtigt afkast og opfyldelse af de betingede garantier. Investeringerne sker i en kombination af basisfonde med henblik på at understøtte efterlevelsen af prudent person-princippet.

Investeringsstrategien er retningsgivende for investeringsbeslutninger baseret på faktorer som f.eks. investeringsmål og risikotolerance.

● **Hvad er de bindende elementer i den investeringsstrategi, der anvendes til at udvælge investeringer med henblik på at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt?**

Bindende elementer betyder, at der fastsættes en række kriterier, for udvælgelsen af de investeringer der indgår i produktet, som ikke kan ignoreres eller tilsidesættes pba. skøn.

For dette produkt, udgør følgende redskaber de bindende elementer i investeringsstrategien. Redskaberne har til formål at reducere investeringernes negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorerne.

- Grøn investeringsmålsætning
- CO₂-målsætning
- Anvendelse af benchmarks
- Eksklusionskriterier
- Aktivt ejerskab

Forvaltere er juridisk forpligtet til at efterleve eksklusionskriterier. Dele af produktets portefølje er aktivt forvaltet, hvorfor aktivt forvaltede investeringer i produktet kan afvige fra benchmarks. Aktive forvalteres efterlevelse af bæredygtighedskriterier i benchmarks monitoreres løbende med henblik på at sikre efterlevelse af disse.

Grøn investeringsmålsætning:

Lægernes Pension har fastsat en målsætning om, at grønne investeringer skal udgøre 15 pct. af pensionskassens samlede investeringer i 2030. Denne målsætning omfatter alle produktets investeringer.

CO₂-målsætning:

Lægernes Pension har tilsluttet sig FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance. Initiativet har til hensigt at understøtte investorers mål om netto-nuludledninger fra investeringsporteføljen inden 2050.

I henhold til retningslinjer fastsat i initiativet introduceres og opdateres CO₂-reduktionsmålsætninger for investeringsporteføljen i takt med udviklingen i datamodenhed og metoder for fastlæggelse af videnskabeligt baserede mål.

Anvendelse af benchmarks:

Der anvendes referencebenchmarks for følgende aktivklasser.

- Aktier
- Virksomhedsobligationer

Alle referencebenchmarks efterlever minimumskravene til EU's klimatransitionsbenchmarks. Det betyder at CO₂-aftrykket er 30 pct. lavere sammenlignet med investeringsuniverset, at CO₂-aftrykket reduceres med 7 pct. årligt, og at selskaber involveret i kontroversielle våben, tobaksproduktion og brud på internationale normer ekskluderes.

Eksklusionskriterier:

For aktier og virksomhedsobligationer gælder følgende eksklusionskriterier:

Drivhusgasemissioner

- Virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand.
- Virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis.
- Virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul.
- Virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion.
- Virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasselskaber" under energisektoren.

Selskaber undtages dog eksklusion såfremt deres klimaplaner vurderes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning. Vurderingen beror på om selskabets fremtidige udledninger er i overensstemmelse med et CO₂-budget, som sikrer en maksimal temperaturstigning på under 1,5 grader.

Tobak

- Virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter og/eller e-cigaretter.
- Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra distribution og/eller salg af tobaksprodukter og/eller e-cigaretter.
- Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra salg af produkter og services som er nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter og e-cigaretter.
- Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra salg af navnerettigheder til brug for tobaksprodukter og e-cigaretter (Licensering).

Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse

- Virksomheder involveret i miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige kontroverser med en kontrovers-score på 0 i henhold til MSCI's metode for vurdering heraf.

Dette kriterium omfatter virksomheder involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

Kontroversielle våben og atomvåben

- Virksomheder involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben i henhold til EU's definition (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben).
- Virksomheder involveret i fremstilling eller salg af atomvåben

For statsobligationer gælder følgende eksklusionskriterier:

Sociale rettigheder

- Stater omfattet af EU-sanktioner mod landets politiske ledelse eller personer med tætte bånd til landets politiske ledelse. Kriteriet omfatter alle sanktionstyper, herunder finansielle sanktioner, indrejserestriktioner og våbenembargoer. EU implementerer FN-sanktioner, som dermed også er en del af eksklusionskriteriet.

Forvaltningsskik

- Stater med med laveste (CCC) og stater med næstlaveste (B) rating-niveau med risiko for nedjustering i henhold til MSCI's metode.

Dette kriterium omfatter stater med en lav samlet score for landets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Ratingen er en indikator for god regeringsførelse som angår forhold knyttet til landes økonomiske, politiske og sociale udvikling.

Ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner

- Stater optaget på EU's liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

Aktivt ejerskab

Stemmerettigheder anvendes i videst muligt omfang for produktets aktieinvesteringer.

Stemmeudøvelse sker igennem ISS, som er pensionskassens rådgivende stedfortræder. Der stemmes med afsæt i stemmeanbefalinger fastsat i "Sustainability International Proxy Voting Guidelines" udarbejdet af ISS. Stemmeanbefalingerne er udviklet med henblik på at efterleve internationalt anerkendte vejledninger, principper og aftaler vedrørende god selskabsledelse og virksomheders samfundsansvar.

For de selskaber, der er blandt verdens største CO₂-udledere eller verdens største banker, stemmes der med afsæt i en skærpet stemmepolitik. Den skærpede politik stiller mere konkrete krav til selskabernes bestyrelse om at efterleve Paris-aftalen og tage ansvar for den grønne omstilling.

Der henvises til pensionskassens politik for bæredygtighed for de fulde retningslinjer for aktivt ejerskab. Derudover findes konkrete stemmeafgivelser på pensionskassens hjemmeside, som opdateres løbende.

For fuld beskrivelse af de bindende elementer henvises til produkternes bæredygtighedsrelaterede oplysninger, som findes på hjemmesiden.

- **Hvad er det minimumssats, der er givet tilsagn om, med henblik på at reducere omfanget af investeringer, der blev overvejet forud for anvendelsen af investeringsstrategien?**

Der er ikke givet tilsagn for produktet om at reducere omfanget af de investeringer, der blev overvejet forud for anvendelsen af investeringsstrategien.

Som følge af produktets bindende elementer i investeringsstrategien, herunder eksklusionskriterier og benchmarks, er investeringsuniverset reduceret. Reduktionen kan variere over tid grundet markedsudvikling og aktive forvalteres allokering, og ligger ikke fast som minimumssats.

Investeringsuniverset er defineret som de markedskapitaliseringsvægtede moderindeks for de relevante aktivklasser.

- **Hvad er politikken for vurdering af god ledelsespraksis i de investeringsmodtagende virksomheder?**

Følgende redskaber anvendes til at sikre at fremme god ledelsespraksis i selskaber:

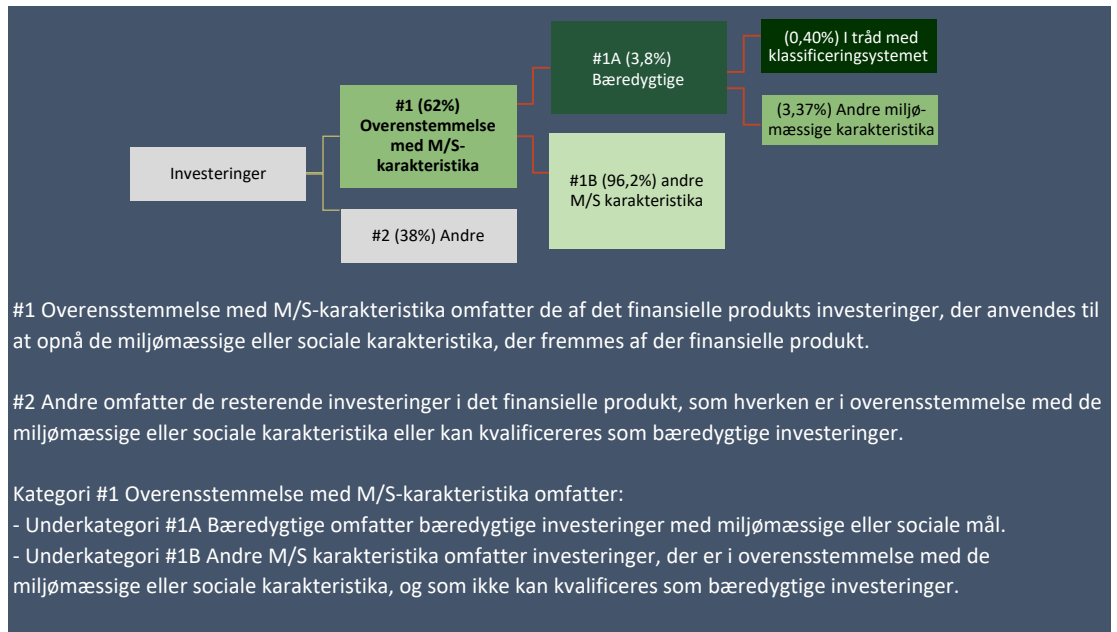
- Der investeres ikke i selskaber, som bryder med internationale principper og national lovgivning for god selskabsledelse. Vurderingen af selskabers efterlevelse af retningslinjerne tager afsæt i FN's Global Compact principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
- Stemmeafgivning i aktieporteføljen er baseret på stemmeanbefalinger, som søger at fremme internationale standarder for god selskabsledelse, herunder ved at fremme ligestilling i bestyrelsen, modvirke overboarding og stemme imod bestyrelseskandidater ved risiko for alvorlige brud på internationale normer.
- Brug af klimabenchmarks i aktie- og virksomhedsobligationsporteføljen, hvori der indgår kriterier for god selskabsledelse.
- For unoterede investeringer i fonde kategoriseret som enten fuldt bæredygtige og delvist bæredygtige efter anvendes forskellige tilgange til sikring af god ledelsespraksis afhængigt af fondenes investeringsstrategi.

God ledelsespraksis omfatter solide ledelsesstrukturer, arbejdsforhold, aflønning af personale og overholdelse af skatteregler.

Hvad er den planlagte aktivallokering for dette finansielle produkt?

Som det fremgår af figuren nedenfor, er 62 pct. af produktets investeringer, i overensstemmelse med produktets miljømæssige og sociale karakteristika. Det betyder, at godt halvdelen af produktets investeringer tager hensyn til bæredygtighedsfaktorer via redskaber integreret i investeringsstrategien.

Aktivallokering beskriver andelen af investeringer i specifikke aktiver.

Aktiviteter, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, udtrykkes som en andel af:

- **Omsætning** der afspejler andelen indtægter fra de investeringsmodtagende virksomheders grønne aktiviteter
- **kapitaludgifter** (CapEx), der viser de grønne investeringer foretaget af investeringsmodtagende virksomheder, f.eks. med henblik på en omstilling til grøn økonomi
- **driftsudgifter** (OpEx), der afspejler de investeringsmodtagende virksomheders grønne operationelle aktiviteter.

De 62 pct. af produktets investeringer består af en række forskellige investeringstyper også benævnt aktivklasser. Tabellen nedenfor viser sammensætningen af de forskellige aktivklasser samt den planlagte aktivfordeling for hele produktet.

Aktivklasse	Andele af produktet (Pct.)	Andele af produktet i overensstemmelse med M/S-karakteristika #1 (Pct.)	Andele af produktet, ikke i overensstemmelse med M/S-karakteristika (Andre) #2 (Pct.)
Børsnoterede aktiver			
Aktier	25,6	25,6	
Virksomhedsobligationer	9,4	9,4	
Statsobligationer	17,0	17,0	
Realkreditobligationer	9,2	4,6	4,6
Hedgefonde	3,3		3,3
Unoterede aktiver			
Unoterede aktier	8,0	0,1	7,9
Infrastruktur	9,8	0,1	9,7
Ejendomme	10,0		
Danske ejendomme		4,4	
Andre			5,6
Illikvid kredit	7,7	0,6	7,1
Samlet andel, pct. *	100	62	38

* Derivater indgår ikke i den samlede andel af produktet.

For de resterende 38 pct., af produktets investeringer, kan der for nuværende ikke garanteres hensyntagen til bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen.

Det skyldes følgende forhold:

- Ikke-børsnoterede investeringer er kendetegnet ved, at de foretages over en længere årrække, hvor investorernes kapital er bundet i fonden. Det betyder, at Lægernes Pension ikke har mulighed for at implementere den gældende politik i allerede gennemførte investeringer. Der vil derfor være historiske investeringer, som ikke efterlever den til enhver tid gældende politik og det kan derfor ikke garanteres at investeringerne tager højde for alle de identificerede bæredygtighedsfaktorer.

- For de ikke-børsnoterede aktiver er der foreløbigt ikke data, som kan understøtte dækkende rapportering for identificerede bæredygtighedsindikatorer i henhold til sikre efterlevelse af relevante bæredygtighedsfaktorer.
- For visse børsnoterede aktivtyper skønnes det vanskeligt at integrere relevante bæredygtigfaktorer i investeringsprocessen. Bl.a. som følge af manglende data eller manglende redskaber til integration af bæredygtighedsfaktorer.

Der arbejdes på at sikre integration af bæredygtighedsfaktorer i investeringstrategien for de resterende aktivtyper. Målsætningen er, at resterende aktivklasser løbende omfattes af bæredygtighedsfaktorer og at produktets andel af investeringer omfattet af bæredygtighedsfaktorer derfor løbende øges.

● **Howdan er anvendelsen af derivater med til at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af det finansielle produkt?**

Hovedparten af produktets derivatinvesteringer foretages via standardindeks, hvor der ikke indgår bæredygtighedsfaktorer.

I hvilket minimumsomfang er bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?

Produktet foretager bæredygtige investeringer, der lever op til EU-klassificeringssystemet for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Opgørelsen er baseret på rapporterede data.

Grønne obligationer indgår i opgørelsen med fuld vægt grundet manglende data for udstedernes helt eller delvise efterlevelse af EU-klassificeringssystemets kriterier.

● **Medfører det finansielle produkt investeringer i aktiviteter relateret til fossilgas og/eller atomenergi i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet¹?**

☒ Ja

☐ Inden for fossilgas

☒ Inden for atomkraft

☐ Nej

For at være i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet omfatter kriterierne for **fossilgas** begrænsninger for emissioner og overgang til vedvarende energi eller kulstoffattige brændstoffer inden udgangen af 2035. For **atomenergi** indeholder kriterierne omfattende sikkerheds- og affaldshåndteringsregler.

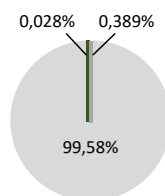
Mulighedsskabende aktiviteter gør det direkte muligt for andre aktiviteter at yde et væsentligt bidrag til et miljømål.

Omstillingsaktiviteter er aktiviteter, for hvilke der endnu ikke findes kulstoffattige alternativer, og som bl.a. har drivhusgas-emissions niveau, der svarer til de bedste resultater.

De to diagrammer nedenfor viser med grønt minimumsprocentdelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Da der ikke findes nogen hensigtsmæssig metode til at bestemme overensstemmelsen med klassificeringssystemet for statsobligationer*, viser det første diagram overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forhold til alle det finansielle produkts investeringer, inkl. statsobligationer, mens det andet diagram kun viser overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forbindelse med det finansielle produkts

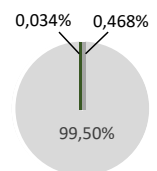
1. Investeringer i overensstemmelse med klassificeringssystemet, inkl. statsobligationer*

- I overensstemmelse m. klassifikationssystemet (atomenergi)
- I overensstemmelse m. klassifikationssystemet (fossilgas)
- I overensstemmelse m. klassifikationssystemet (u. atomenergi og fossilgas)
- Andre investeringer

2. Investeringer i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ekskl. statsobligationer*

- I overensstemmelse m. klassifikationssystemet (atomenergi)
- I overensstemmelse m. klassifikationssystemet (fossilgas)
- I overensstemmelse m. klassifikationssystemet (u. atomenergi og fossilgas)
- Andre investeringer

* Med henblik på disse diagrammer omfatter "statsobligationer" alle statsengagementer.

- **Hvad er minimumsandelen af investeringer i omstillingsaktiviteter og mulighedsskabende aktiviteter?**

	Omsætning	CapEx	OpEx
Mulighedsskabende aktiviteter	0,213%	0,269%	0,281%
Omstillingsaktiviteter	0,016%	0,029%	0,018%

De lave andele afspejler, at opgørelsen er baseret på rapporterede data, som kun er tilgængelige for et begrænset antal selskaber.

er bæredygtige investeringer med et miljømål, der ikke tager hensyn til kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter i henhold til EU-klassificeringssystemet.

- **Hvad er minimumsandelen af bæredygtige investeringer med et miljømål, der ikke er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?**

Minimumsandelen af bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med disclosureforordningens artikel 2.17 definition er 3,37 pct.

- **Hvilken minimumsandel udgjorde socialt bæredygtige investeringer?**

Produktet foretager ikke bæredygtige investeringer med sociale mål.

- **Hvilke investeringer er medtaget under “#2 Andre”, hvad er formålet med dem, og er der nogen miljømæssige eller sociale minimumsgarantier?**

Se forklaring i afsnittet om planlagt aktivallokering ovenfor.

- **Er der angivet et specifikt indeks som referencebenchmark for at fastslå, om dette finansielle produkt er i overensstemmelse med de miljømæssige og/eller sociale karakteristika, som det fremmer?**

Der anvendes klimabenchmarks for aktivklasserne børsnoterede aktier og børsnoterede virksomhedsobligationer. Klimabenchmarks anvendes med henblik på at tage hensyn til bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner" og "drivhusgasintensitet".

For øvrige bæredygtighedsfaktorer er der i visse tilfælde enten overlap mellem produktets eksklusionskriterier og de eksklusionskriterier, som indgår i benchmark-konstruktionerne, eller også er produktets eksklusionskriterier skærpet relativt til benchmarkets kriterier. For disse er det således eksklusionskriterierne, som tager hensyn til de relevante bæredygtighedsfaktorer.

Reference benchmarks er indekser til måling af, om det finansielle produkt opnår de miljømæssige eller sociale karakteristika, som det fremmer.

Aktivklasse	Benchmark navn
Aktier	MSCI ACWI Climate Change
Virksomhedsobligationer	
High Yield	ICE BofA Global High Yield Climate Transition
Investment Grade	ICE BofA Global Corporate Climate Transition

- **Hvordan bringes referencebenchmarket løbende i overensstemmelse med hvert af de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af det finansielle produkt?**

Der anvendes standardiserede klimabenchmarks, som er udbudt og konstrueret af benchmarkudbydere. Referencebenchmarks integrerer derfor ikke alle produktets bæredygtighedsfaktorer og tilpasses ikke ved ændring af produktets bæredygtighedsfaktorer.

¹ Fossilgas- og/eller atomrelaterede aktiviteter vil kun være i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, hvis de bidrager til at begrænse klimaændringer (>>Modvirkning af klimaændringer<<) og ikke i væsentlig grad skader noget EU-klassificeringsmål – se forklarende note i venstre margen. Kriterierne i deres helhed for økonomiske aktiviteter inden for fossilgas og atomenergi, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet, er fastsat i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/1214.

● **Hvordan sikres investeringsstrategiens overensstemmelse med indeksmetoden løbende?**

Referencebenchmarks anvendes dels for aktivt forvaltede investeringer og dels for passivt forvaltede investeringer. For passivt forvaltede investeringer bringes investeringer i overensstemmelse med referencebenchmark i tråd med benchmarksudbyderens metode herfor. Der foretages månedlig eller kvartalsvis tilpasning af benchmarks i tråd med de bæredygtighedsfaktorer, som indgår i benchmark-konstruktionen. For aktivt forvaltede investeringer monitoreres forvalteres efterlevelse af benchmarkets bæredygtighedsfaktorer kvartalsvis. Efterlevelse indgår i den samlede vurdering af forvalterens performance og for udvalgte aktive forvaltere er referencebenchmarkets CO₂-restriktioner desuden indarbejdet i forvalteraftaler.

Hvordan adskiller det angivne indeks sig fra et relevant bredt markedsindeks?

MSCI ACWI Climate Change

Benchmarket er konstrueret i henhold til kriterierne for "EU-benchmarks for klimaovergangen" fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/2089 af 27. november 2019 om ændring af forordning (EU) 2016/1011, for så vidt angår EU-benchmarks for klimaovergangen, Paristilpassede EU-benchmarks og bæredygtighedsrelaterede oplysninger om benchmarks.

Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- Selskabers vægt i benchmarket er baseret på muligheder og risici forbundet med overgangen til en lav-emissionsøkonomi. Der anvendes en "Low Carbon Transition Score", som grundlag for at vurdere selskabers risici og muligheder. Scoren inddrager en række data om selskabers klimaprofil, herunder bl.a. selskabers nuværende CO₂-udledninger, produktets eksponering til risici knyttet til den grønne omstilling, selskabets eksponering til grønne teknologier, og vurdering af ledelsens tilgang til håndtering af klimaforhold i form af omstillingsplaner og CO₂-reduktionsmål.
- Benchmarket øger dermed eksponeringen til selskaber, der forventes at drage fordel af overgangen til en lav-emissionsøkonomi, mens eksponeringen reduceres til selskaber, der forventes at blive negativt påvirket. Benchmarket øger desuden eksponeringen til selskaber med miljømæssigt bæredygtige aktiviteter i henhold til EU-klassifikationssystemet.
- Benchmarket er konstrueret således at CO₂-aftrykket fra de underliggende selskaber er 30 pct. lavere end investeringsuniverset. Benchmarket revideres løbende, så der opnås CO₂-reduktioner på 7 pct. årligt fra 2021 og frem i tråd med Paris-aftalens temperaturmålsætning.

ICE Global High Yield Climate Transition og ICE Global Corporate Climate Transition

Begge benchmark er konstrueret i henhold til EU's benchmarkforordning, hvilket betyder, at værdipapirer fra udstedere, der ikke opfylder kravene for inkludering i klimatransitionsbenchmark under benchmarkforordningen udelukkes. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- Begge benchmark er konstrueret således at der ved indeksets etablering opnås en CO₂-reduktion på 30 pct. relativt til moderindekset. Herefter reduceres CO₂-aftrykket med 7 pct. årligt. CO₂-aftrykket for indekset opgøres som vægtet gennemsnitlig CO₂-intensitet.

Hvor kan jeg finde flere produktspecifikke oplysninger online?

Der findes flere produktspecifikke oplysninger på webstedet:

[Bæredygtighedsrelaterede oplysninger om pensionsprodukterne](#)